

Školní vzdělávací program pro družinu

Informace o školní družině

Školní družina zabezpečuje dětem náplň volného času v době po vyučování před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti školní družiny se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Vychovatelka působí na děti v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. A těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Denní skladba činnosti

- po ukončení vyučování - hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně)
- odpočinkové činnosti - jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil; děti sami volí k těmto činnostem optimální polohu
- tvořivě naučné činnosti - umožňují dětem seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita dětí, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně
- rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil; zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní, turistické nebo manuální prvky
- příprava na vyučování - děti si se souhlasem rodičů samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají domácí úkoly; ostatní děti si procvičují učivo formou didaktických her, pracovních listů, práce s knihou, časopisem apod.

Pobyt dětí v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a děti je vykonávali automaticky.

Formy vzdělávání

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání těmito formami

a) pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost - je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity stanovené měsíčním a týdenním plánem:

- výtvarná a pracovní činnost
- literární, dramatická a hudební činnost
- sportovní a pohybová činnost
- odpočinková činnost
- rekreační činnost
- příprava na vyučování

b) příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost (např. besídky, slavnosti, karneval, dětský den, sportovní dny, výlety, besedy), viz. roční tematický plán

c) spontánní činnosti - zahrnují hry po obědě, při pobytu venku po organizované části, ranních a koncových družin.

Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet takové prostředí, aby se děti cítily spokojené, bezpečné, jisté. Máme vytvořená pravidla, která platí pro všechny účastníky družiny. Každé dítě má stejná práva, možnosti, povinnosti. Nabídka alternativních aktivit je dobrovolná. Do plánování, realizace i hodnocení činností jsou děti aktivně zapojovány. Snažíme se, aby mohlo každé dítě uplatnit své specifické vloh a schopnosti, být tak v některých z nabízených činností úspěšný. Děti nejsou přetěžovány, dostávají srozumitelné pokyny. Při práci v nich rozvíjíme citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu. Podporujeme důvěru dítěte v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.

Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálně vzdělávacími potřebami má právo na rovný přístup k zájmovému vzdělávání jako jeho spolužáci, proto je začleněn do všech činností a aktivit školní družiny s přihlédnutím na druh postižení či znevýhodnění. Formy práce a integrace se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuální a skupinové

- **individuální** – individuální práce s vychovatelkou

- **skupinová** – začlenění žáka do aktivit v kolektivu ostatních žáků

Podmínky jsou vytvářeny i pro rozvoj mimořádně nadaných žáků a to formou zájmových kroužků s různým zaměřením a individuálním přístupem.

Zásady pedagogického působení vychovatelky

- usilovat o rozvoj osobnosti každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- pozitivně motivovat k dobrovolnému přijetí činnosti, cítit možnost svobodné volby
- podporovat iniciativu dětí, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dávat možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu
- pozitivně hodnotit snahu a výsledek činnosti dítěte s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, povzbuzovat tvořivost a vlastní fantazii, posilovat sebevědomí
- zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektují individuální zájmy a potřeby dětí
- posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- předkládat nové podněty, které dítě obohacují, neopakovat činnosti a formy z vyučování ve stejný den

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést dítě k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jeho rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu, základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot. Vést dítě k používání otevřené komunikace.

Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- chtít se učit a umět využívat získané poznatky a dovednosti v praxi, při řešení problému
- vytvářet si pozitivní představu o sobě i druhých, umět projevit empatii
- umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat
- umět si chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- citlivě vnímat prostředí i přírodu

Podmínky pro přijímání dětí do školní družiny

Do školní družiny chodí děti z 1.- 5. ročníku. Žáci se přihlašují na začátku nebo během školního roku. Při nástupu do školní družiny rodiče vyplní přihlášku. Podmínky přijímání žáků stanoví vnitřní řád školní družiny, který je k nahlédnutí ve školní družině. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Odhlášení žáka z docházky do školní družiny oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce školní družiny. Případné problémy řeší vychovatelka se zákonnými zástupci osobně nebo s ředitelem školy. Po soustavném narušování vnitřního řádu školní družiny může být žák rozhodnutím ředitele školy z družiny vyloučen.

Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců – trvání školního roku. V době podzimních, zimních nebo jarních prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost školní družiny přerušuje.

Provoz školní družiny: v ranních hodin. od 6.20 - 7:45

v odpoledních hod. od 11.45 - 16:30

Materiální vybavení školní družiny

Obě oddělení školní družiny jsou v prostorách učeben, kde dopoledne probíhá vyučování. Proto jsou tomu přizpůsobené. Umožňují dětem příležitost k odpočinku, k samostatné intelektuální aktivitě i k jiným zájmovým činnostem a hrám. Cílem školní družiny je, aby se zde děti cítily jako v domácím prostředí plném pohody, radosti a útulnosti. K pohybovým aktivitám mohou děti ze školní družiny využít malou tělocvičnu, školní hřiště a školní zahradu s altánkem, kde si děti můžou kreslit a hrát společenské hry. Školní družina má taky k dispozici i počítačovou učebnu.

Ekonomické podmínky

Poplatek zákonných zástupců za školní družinu je stanoven ve Směrnici o stanovení úplaty ve školní družině.

Personální podmínky

V každém oddělení zajišťuje pedagogický dozor jedna vychovatelka. Činnost školní družiny řídí ředitelka školy, která kontroluje vedení dokumentace, koordinuje práci vychovatelek podle plánu činností a sleduje výchovně - vzdělávací činnost v družině.

Podmínky BOZP

Vychovatelky zajišťují bezpečnost a zdraví žáků po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Na začátku školního roku žáky poučí o bezpečnosti v prostorách školy a školní družiny, o zákazu svévolného opuštění školní družiny a chování ve školní družině i mimo ni a ochraně zdraví svého i spolužáků. Poučení o bezpečnosti provádějí také u nově příchozího žáka. Poučení zapisují do třídní knihy. Úraz nebo poranění žák nahlásí vychovatelce, která provede opatření k zajištění první pomoci a informuje rodiče zraněného žáka. Úrazy žáků jsou evidovány v knize úrazů, která je společná se základní školou.

Bezpečnost ve všech prostorech využívaných školní družinou je zajištěna:

- vnitřním řádem základní školy
- vnitřním řádem školní družiny

V ostatních prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

Obsah vzdělávání

V rámci pedagogického procesu se školní družina zaměřuje na rozvoj klíčových kompetencí, které se prolínají všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení

- orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- dokončuje započatou práci
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů
- zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- pracuje s informacemi

2. Kompetence k řešení problémů

- vyřeší problém či požádá o pomoc druhého
- rozlišuje správná a chybná řešení
- vyhledá informace k řešení problému,
- chápe svoji zodpovědnost za svá rozhodnutí
- obhájí své rozhodnutí

3. Komunikativní kompetence

- samostatně vyjadřuje své myšlenky
- naslouchá názorům druhých
- zapojuje se do diskuse
- prezentuje svou práci slovním projevem

4. Sociální a personální kompetence

- vede žáky ke spolupráci
- dokáže plánovat a organizovat
- zodpovídá za své jednání a nese důsledky
- rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým
- má upevněné hygienické návyky
- rozvíjíme u žáků schopnost vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu a umět se jim bránit.

5. Občanské kompetence

- uvědomuje si svá práva, práva druhých a respektuje je
- váží si práce druhých
- pomáhá druhým
- vnímá tradice, historii a kulturu
- uvědomuje si hodnotu majetku
- ohleduplnost k přírodě

6. Kompetence k trávení volného času

- tráví účelně volný čas
- zná možnosti smysluplného využití volného času
- vybírá si zájmové činnosti
- rozvíjí své zájmy

Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni oddělení. Provádí je vychovatelka. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení

Hodnocení většího, či menšího tematického celku provádíme po skočení, nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k dětem provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky dětí, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení dítěte. S dítětem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Hodnocení z pohledu celého oddělení zapisujeme dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi žáky, své pedagogické působení, důvody nezdarů a jiné skutečnosti.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro děti, což je podkladem pro další práci.

Tematické plány

- viz. roční plán školní družiny, který je k dispozici ve školní družině nebo na internetových stránkách školy

Závěr

Snažíme se společně s dětmi vytvářet hranice správného chování. Oceňujeme je, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.